

SZARVASI LAPOK.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési és hirdetési pénzek, úgy a lap szerkesztő részét illető közlemények a Szerkesztőhöz Szarvasra küldendők. Kéziratok nem adnak vissza.

Hirdetési díjak:

Egy három hasábos petit sor . . . . . 5 kr
Kétszeri közlésnél . . . . . 4 kr
Háromszori közlésnél . . . . . 3 kr
Többszöri hirdetéseknel engedmény adatik. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.
Anyilt-terben minden garmondsor díja 10 kr

Demonstráljuk magyarságunkat!

Talán soha sem volt oly jó alkalma még a magyar nemzetnek műveltségét, kulturáját, ipar- és termelési képességeit a világgyak bemutatni, mint most lesz a kiállítás alatt.

Csak tőlünk függ eloszlatni mindazon előítéleteket, s megcáfolni mindazon becsmerléseket és rágalmatokat, miket ellenségeink felőlünk folyvást terjesztenek. Hiszem, hogy meg is tesszük, hogy az idegen, ki bizonyos tartózkodással lépi át határunkat innen azon meggyőződéssel fog távozni, hogy Magyarország polgárosult, s a műveltség útján már jó előre haladt, jogállam, melyet igaztalanul becsmerlének és rágalmaznak.

De még egy más feladatuk is van ez alkalommal. Arról is meg kell győznünk a világot, hogy Magyarország magyar ország, hogy e földnek vagyonosabb, műveltebb lakossága túlnyomólag magyar, hogy a civilizáció és kultúra, a mit e földön találni fog, magyar civilizáció és magyar kultúra.

Ez a feladat nem kisebb az előbbéinél, s azért annak végrehajtására az egész nemzetnek kell egyesülni.

A főváros megfogja tenni a magáét! meg kell tenni a vidéknek is.

Különösen egy irányban hívjuk fel vidéki polgártársainkat és asszonyainkat a közreműködésre.

Oly vendéglőbe ne járjanak, melyben a felszolgáló személyzet nem magyar, oly kereskedésekből, melynek czége német, s mely-

ben nem beszélnek magyarul, legcsekélyebb vásárlásokat se tegyenek.

Támogassák ily módon a magyar iskola egyesületének elnöke Gerlőczy polgármester által megkezdett izgatást, melynek czélja, hogy Budapest külsőleg is kimutassa magyar voltát, hogy az idegen azonnal átlássa, hogy magyar földre, Magyarország fővárosába érkezett.

A vidék támogatása mellett remélhető, hogy a főváros boltjainak címtábláiról a német feliratok eltűnnek, s hogy a kereskedő urak ha hazafias tüntetésből nem, legalább üzleti érdekből magyar cégekkel látandják el üzleteiket.

Mind ez jó részben a vidékiektől függ. Ha a felrándulók következetesen követni fogják felhívásunkat s idegen feliratu boltokba és vendéglőkbe nem mennek, akkor pár hónap alatt oly átalakuláson fog átmenni szép Budapestünk, a mire másfél-öbön nagy szegényünkre talán még évtizedekig kellene várakoznunk.

Reméljük, hogy e felhívásunk nem leend elhangzó szó a pusztában, s hogy a magyar nemzet tüntetőleg fogja követelni, hogy azok, kik tőle nyereséget várnak és kapnak, szintén kifejezést adjanak annak, hogy magyarok, hogy a magyar nemzetnek méltó fiai.

Erre a követelő tüntetésre a mostaninál soha sem volt jobb alkalom. Ne szalasszuk el!

Balázs Sándor.

Budapesti általános kiállítás.*)

A kiállítás megnyílik 1885. máj. 2. s tart 1885. októb. végéig.

A ki az országos kiállítás területén manapság szertenéz, arra e nagy nemzeti vállalat a levés legutolsó stádiumából kibontakozó óriási mű benyomasát fogja tenni. Az első pillantás azonnal meggyőzi a szemlélőt arról, hogy itt nem lehet többé szó olyan alkotásról, a melynek talán meg nincsenek végleg kiforrott formái, hanem igenis olyanról a mely bizton és szép sikert jósolva törekszik a végbefejezés felé. Festőileg tarka és változatos az a kép, a melyet a kiállítás területe a rajta lévő száznál több épülettel és parkszerű virányaival nyújt. Olyan az, mintha valamennyi kor építkezési stíljét találhatnánk egymásnak a helyen. A kelet és a nyugot, a classicus és a barokkizés, a renaissance és byzanci stíl formái mindmegannyian képviselvek e telepen.

A nagy iparpalota, a renaissance e gyönyörű remeke, immár teljesen elkészült és belsőjében serényen folyik már a kiállítási tárgyak felállítására és berendezése. A tanszer épület is be van már teljesen fejezve; impozáns méretű faépület ez, melynek homlokzatán szép graphit-rajz díszel; a bölcseszeti és mennyiségtan két géniuszát ábrázolja e rajz, miket a tudományok segédszerszámai környékeznek: gyönyörű jelképeze e csarnokhivatalának. A csarnokban magában a paedegógia hő kincsei számtalan ládában vannak egymásra halmozva, várva a rendező kéze, mely remélhetőleg nem fog sokáig késni munkája megkezdésével.

A házi iparszarnokban már rendezik a szobafülkéket, a mely a parasztlakások butorzatát és belső berendezését fogják nemzetiségek szerint beosztva feltüntetni. A látogató e fülkékben oly gazdag néprajzi gyűjteményt fog találni a mely hazánk népszokásait minden könyvnel világosabban fogja előtte feltárni.

A mezőgazdasági csarnokban a maggyűjtemények csoportosítása már megkezdődött és mondhatjuk, hogy hazánk mezőgazdasága e csarnokban oly meglepő nagyszerűséggel lesz képviselve, mely alkalmas arra, hogy a külföld legnagyobb tiszteletét vivja ki mezőgazdánk számára. Egyébiránt már maga az épület előkelő stíljé és izlésteljes csinija is jelzi a mezőgazdaság fontosságát hazánkra nézve; a csarnok egyike a világ leg-

* Gondoskodtunk róla, hogy az országos kiállításról hasonló közleményeket rendszeresen nyújthassunk. Szerkesztő.

TÁRBUZA.

Husvétkor.

Tek. Salacz Ferencz urnak ajánlva.

A megváltás — szent és örök pecsét!
... A melyből árad údv a földre szét;
Hol bűnború derüt fedez,
Hol nincs önzert s öntudat: —
— Mint isteni önzertlenség
Örök diadalmat arat.

A megváltás — a csillagok felett
Az Ige által Istentől ered;
Erő... hatalom... s győzelem
Öbönne új erőre kel;
Sugára ránk ragyok... dereng...
Lón ott tavasz, hol vala tél.

A végtelen szeretet műve ez!
Az érti meg, ki arra érdemes...
Nem a fogárd bölcselkedés
Az út, mely hozzá elvezet,
E szent titokhoz égi kulcs:
A hit... remény!... s a szeretet!

A megváltás, „beteljesült” remény,
Erény-kütfő az élet küzd-terén;

Az önző és szenteskedő
A hit-bérencz sem érti meg,
Miként nem a közönyös korcs,
S a tűzreméltó hithideg. —

A megváltásban él diadalunk,
Ez biztosít, hogy mi meg nem halunk;
Megifjul benne a világ...
Tudomány... művészet s ipar! —
... A nép mely hozzá hivtelen:
Butúlva satnyul... és kihal! —

A megváltás világol égi fényt
A nemzeteknek geniusza ként;
Mert tőle nyer vezérlényt
A nagy világtörténelem:
Ó általa ervényesül
— A békesség győzelmeül
A földön és a tengeren
A kereszténység szelleme!
(B.-Endrőd)

Balla Mátyas.

Mit sottognak az én bokrétám virágai?*)
Ti kételkedők, kik az istenség szikráját érezve magatokban azt hiszitek, hogy csak egyedül

*) Mutatványul közöljük jeles munkatársunknak e költői hangú iránycikkét, — a jövő hóban megjelenő kötetéből, melyre

vagytok a természet teremtményei között, kik gondolataitokat szavakba önteni, érzelmeiteknek tagolt hangokban kifejezést adni képesítettetek, és még azt sem hiszitek, hogy a fülemile bus dalában a csalódott szerelem keservét zengi el, a gerle bugásában a boldog szerelem ömlengéseit jelzi, a pacsirta magas röptében öröm dalt zeng a kikeletnek, a fűj a pitymallatot üdvözli „veréseivel” szóval, kik a természetnek szavát nem hiszitek, jöjjetek hozzám, tekintsetek meg az ő kezei által összekötött bokrétámat, hallgassátok meg, mit sottognak, az abban összeillesztett virágszálak, s hajljatok meg a természet előtt, értsétek meg annak hangját, tanuljátok megismerni a nagy művészt, mely a bész viharnak zugó morajában, a fülemile bájos dalában, a kis nefelejts sottogásában egyformán a szívhez szól, tudatva azzal, hogy s hangot, az érzélem kifejezését nem kizárólagos tulajdonul adta azon teremtményének, mely felemelt fővel, büszke öntudattal jár, kel, észre sem

addig is, míg az előfizetési felhívást közölök, előzetesen akarjuk olvasóink figyelmét felkeltetni A megjelenendő kötet e mutatványhoz hasonló irányú cikkeket, elbeszéléseket, tárcákat fog tartalmazni s Palotay írói neve elég biztosíték arra, hogy kik a könyvet megfogják szerezni, kedves olvasmányra tesznek szert.

Mai számunkhoz egy negyedívnyi melléklet van csatolva.

Kiadások Huszonhetedik évi zárszámia 1884. január 1-től december 31-ig. Bevételek: 1. Vagyon. Méhleg-számia 1884. december 31-én. Tétel.

nagyobb és legszebb faépületeinek és egyáltalán fényes bizonyítéka annak, hogy faanyagból is lehet monumentális épületet emelni.

E csarnok közelében szép kis kertészet látható, mely a kiállítás legerdekesebb részletéhez számítható. Zichy Eerenz gróf és a királyi vancellerképezde faiskolából kikerült gyümölcsfák láthatók benne, melyek nem bő termőképességük, sem gyümölcseik sajátosságai miatt tűnnek fel, hanem saját alakjuk miatt, mely matematikai pontossággal a királyi pár nevének kezdőbetűit, hazánk címerét stb. ábrázolja. Még érdekesebb látványt fog e kis kerti telep nyújtani, ha majd a fakat üde és gazdag lombzattal fogja elborítani.

A pénzügyminisztérium csarnokában rendezés alatt vannak már a szakasportok gyűjteményei, u. m. a dohánytermelés, a bányászat és kinyhasztatás, a penzveres gyűjteményes kiállításai; ugyanennyire haladt a munka már a közlekedésügyi minisztérium pavillonjában is, amely a vasutak és folyamszabályozások szelvényeit és mintáit, továbbá a fumei kir. tengerészeti hatóság gyűjteményeit tartalmazza.

A horvát pavillon, — szép kétemeletes épület, karsu toronnyal és szlav szabásu nyílt verandákkal — legközelebb fog elkészülni; Horvátország kulturális állapotának hü és kimerítő képét fogja benne a közönség feltalálni; 1200-nál több kiállító jelentkezett e csarnok számára, úgy hogy az épületet jóval nagyobbra kell készíteni, miásem eredetileg tervezve volt.

A Dunagőzhajózási társulat gőzhajóinak modelljeit, az óbudai hajógyár készítményeit állítja ki egy külön pavillonban, a melynek tőszomszédságában látható a Glanz-féle vasöntőgyár csarnoka is; ez a csarnok csinos miniatűrképe a Glanz gyár budai épületének, a melyben e világegyetem maga nagyhirű waggon kerekeit és elektrotechnikai gyártmányait készíti.

A keletipavillon bizanci kopolával, farácszatával, szépen izezett oszlopsoraival a festői keletnek egy ide varázsolt töredékéket mutatkozik; csarnokaiban nagyban folyik már az egyes osztályok berendezése, különösen a szerb és bolgár osztályé.

Ha még megemlítjük, hogy az erdészeti pavilon nagyhatalú lakereg-burkolatával, a műcsarnok a maga gazdag majolikadiszitásával, a királyi pavillon és a hangversenyterem szintén teljesen elkészültek, úgy ezzel megközelítő képét adtuk a kiállítási terület mostani állapotának. A hivatott tényezők a megnyitás határidejének közeledtével kettőzött buzgóságot fejtenek ki, hogy a kiállítás a kellő időben egy minden ízében teljesen befejezett egészékként adathassék át a közönség szemlélésének.

Ujdonságok.

Lapunk jelen számmal kezdő második évfolyamának első évfolyamát. Midőn a második évfolyamra előfizetési felhívásunkat kibocsátottuk, kifejezést adtunk azon reményünknek, hogy a t. olvasó és előfizető közönségünk ezentúl is hathatós pártolásában fogja azt részesíteni. Mi nem szününk meg teljes erőnkben oda törekedni, hogy lapunk a méltányos követelményeknek megfelelően s legyen Szarvas városa és vidéke társadalmi és közgazdasági érdekeinek hü tolmácsa és buzgó harcosa. Lapunk előfizetési díja továbbra is:

Egész évre 5 frt
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

véve, mit körülte beszél a természet saját hangján! Szendén, elvonulva a világ zajától feslenek fel szirmaim, suttogja a kis ibolya. — igénytelen helyzetem nem vonza a nagyvilágot körömbé, virágom egyszerű színe nem árulja el messziről hól lételemet, de ki felkeres, keblére tűz, illatom árjával áldozom fáradságaért!

Ártatlan, mint gyöngyeim színe, az én életem, rebegi a gyöngyvirág, — a remény színét viselő levelek közé rejtve fűggesztem le apró csendőmet, nem mintha az ártatlanság büszkén, fölémert (óvel nem járhatna; nem! hanem mivel az ártatlanság fő jellemvonása a szende szerénység szerényen meghajtom fejemet, s kebledre tűzve tied rövid életem, tied a szende gyöngy, melyen a természet harmat könnye csillog, s kicsalja belőle az andalító illatot, mely magával ragad az ábrándok néma világába!

Légy áthatatos, apró csillagu virágim színe lebegjen örökké szemed előtt. A feledést az emberi gyöngeséget vetkezd le magadról s „nefelejts” sugja fülembé a kis nefelejts. Mint csillagalaku szirmaim koronamat, fogják körül életedet a múlt emlékei, s ha hervadnak annak egyes szárai, frissítsd fel az emlékezet harmatával. A barátság, szeretet, szerlelem, e három szent érzést sohasé

Az előfizetések alólított hivatalhoz intézendők.

Szarvas, márc. 29. 1885.

A „Szarvasi Lapok” kiadóhivatala.

— **Beküldetett.** T. Szerkesztő úr! Be- eses lapjának legutóbb megjelent számában a leg- újabbban rendezett rom. kath. templom parkját igénytelen személyemet szerfelett kitüntető azon kijelentéssel méltóztatott szóba hozni mintha e város közönsége nekem tartoznék a létesítésért köszönettel. Ezen jóakaratu téves értesülésből származó kijelentésre legyen szabad az igazság érdekében megjegyeznem, hogy a park létesítetéseért a köszönet és hála legfőbb fokban azon áldott lelkű jó földesurakot illeti, kiknek Szarvas városa oly sokat köszön, kik jelenleg is a velők született nemesszivűség kész-égével bocsájtották rendelkezésemre a szükséges fákat névszerint id- gr. Bolza József, özv. Gr. Überackerné, Gr. Csáky Albin s Tomcsányi Károly ő méltóságai, továbbá városunk közszeretében álló bírāja! Övéké az ér- dem legyen övéké a hála és köszönet, mely ré- szünkről tettekben akként nyilvánul, ha érzékkel kímélettel, figyelemmel lesz e városnak minden lakója e park létesítésében kitűzött czél iránt, hogy Isten áldása után ami gondos figyelmünkkel legyen az áldozat és munkának sikere s ékesítse haladó városunkat, s szolgáljon a közönség felüdülésére. Tisztelettel Din y a J á n o s, piébanos.

— **Ave-Mária.** Szendy Árpád zongora művész a husvéti ünnepek alkalmával a helybeli r. kath. templomban előadandó egyházi zene művet irt, melyben mint halljuk az énekszerepet Kuczky Lujza kisasszony volt szives elvállalni.

— **Megyének** gazd. egylete Székács István választmányi tag betérjlesztett indítványára legutóbb tartott egyik igazgatói választmányi ülésén elhatá- rozá, hogy az évenként szerkesztett és kiadott évi jelentés helyett időnkint értesítőt fog kiadni. Az első füzet márc. 10-én jelent meg, melyben az előzőn kívül az egylet ezidén tartott gyűléseinek jegyzőkönyvei s egy pár rendezel van közölve. Az egyletnek ezen intézkedését üdvösnök tartjuk, s hisszük hogy ez is előfoglalja mozdítani az egylet felvirágzását.

— **Tűzeset.** Folyó hó 1-én hajnali 3 órakortüzi lárma riasztá fel városunknak hajnali édes álmat alvó lakóit. Lampert Istvánnak a II-ik tizedben, Kiste- melő utcában 700. sz. alatt levő háza gyuladt ki s égett le, Innen a tűz átesapott a szomszédos Medvegy János gazda házára s annak fedelét is elhamvasztá a padlásán felhalmozott gabna és élelmiszerekkel együtt. A tűz tovaterjedését csak is az oltók buzgalma gátolta meg, egy harmadik házat a már többször belekapott lángoktól ment- ven meg Mind a Lampert mind a Medvegy háza náddal fedett és biztosítatlan volt, mely utóbbi folytán a kár annál érezhetőbb. Ez u tal nem mulaszthatjuk el a tűzjelzés késedelmes voltát meg- rovólag felemlíteni. Ernek tulajdonítható a Med- vegey János házának leégése is, mert az a kigyu- ladt haztól legalább is volt tíz méternyre Ily tá- volság mellett pedig a szarvasi lelkes iparos tüzöl- tők meg tudják menteni tüztől az épületet, csak- mire a tűzjelzés a toronyból először megadatott, akkor már mind a két ház lángban állott.

vonja be az idő áhátatlan lepellel, hogy lelki szemeid nyíltan tekinthessenek vissza a leélt multa s erőt szerezhesz abból az elfátyolozott jövőre Oh kérlek ne felejts soha!

Bibor palástba burkolt végzetem, ti elne- veztelek a virágok királyának, keblére tűz min- denki ki csak hozzám fér s aggódva nézi ha a forró nap heve elhervasztja, letépi szirmaim, — panasolja a róza. Bibor palást, királyi fény, il- latár, miért? Hogy a hervadás annál fájóbb le- gyen! Ma még teljes fényben állok előtted, hol- nap egyenkint hullnak el szirmaim, elvész illatom, s csupán tuskéim maradnak fenn számodra. Éle- tem rövid, tanulságos. Feselő bimbó voltam, tele reménnyel a jövő iránt. Fejlődött virág lettem, bámuloja környezetemnek. Elhervadok a forró nap heve alatt, — lesz e ki megsiratja halálo- mat?! Keblemben a szerelem illatarjával oly bol- dog vagyok ma még, meddig fog ez illatar meg- maradni, ki mondja meg! Minden mulandó a földön, csupán egy mi megmarad, a fájdalom, a szenvedés, a bánat: ezért maradnak még halálom után is tuskéim! Szorítsd kebledhez, élvezd illa- tom, hisz az idő eljár, ma tied vagyok, ma kebl- leden nyughatom, ki tudja a jövő perczen nem fogja-e már csak tuskén megvéreni ujjadat. De

— **Csemege szőlőfajok.** A békésmegyei gazd. egylet b. csabai kertjében egy csemege szőlőfajok- ból álló iskolát létesített. A kitűnő fajok Stark Adolf előnyösen ismert szőlőkertjéből vannak be- szerezve.

— **Istálózás.** A békésmegyei gazd. egylet ál- tal hirdetett pályázatra az istálózásról 11 munka érkezett be. Az ítéletet legközelebb egy bizottság fogja meghozni. Ennek elnöke Székács István, tag- jai Kilian Gy. és Rimler Pál.

— **Dicséretes törekvés.** A szarvasi iparos ifjak daltársulatot tartanak fel Petróczy iparos veze- tése mellett, s hogy képesek sikerrel haladni az márc. 15-én is bebizonyították, mely alkalommal az iparos körben csinosan adtak elő egy néhány hazafias dalt s a többi közt egynek szövegét „ipa- rosköri dal” címen ifj. Demcsak János szerzette. A dicséretes törekvés méltánylásául álljon itt egy pár versszak:

„Gondolatunk úgy vezetett:
És az egylet megszületett,
Megalakult valahára
Az iparosok számára
Éljen a haza!

Igy tehát ti iparosok,
Kik még tagjai nem vagytok,
Föl e szóra, riadóra
Az egyletbe felhívóra!
Éljen a haza!”

— **Áthelyezés.** Városunk szülötte Pokorny László csabai kir. járásbíróági aljegyző, a szeg- halmi kir. járásbíróasghoz lett ideiglenesen áthel- lyezve. Óhajjuk, hogy mindenütt siker koronázza törekvését és buzgalmat!

— **Figyelmeztetés.** A régi 50 forintosok március végével kijöttek a forgalomból, jó lesz a láda fiát átkutatni, nehogy a véletlenül ott ragadt ily banköcskákra örökre, a később ráakadó gazdája nyakán száradjon.

— **Hymenhir.** Bakay Géza décsi földbirtokos eljegyezte szentesi lakos Sarkady Nagy Mi- hály kedves leányát Mariska kisasszonyt. Tartós boldogságot kívánunk a létesülendő frigyhez.

— **Táncvigalom.** A szarvasi iparoskör hol- nap a „Barány” vendéglő nagytermében, saját penztára javára táncvigalmat rendez. Belépti díj: személynként 80 kr. Családjegy 2 frt. Kezdeté 8 órakor.

— **Városunk** szülötte Dr. Pól Kálmán városi főjegyzőnk fia, mult hó 31-én tette le az ügyvédi vizsgát. Gratulálunk a sikerhez.

— **Érdekes szépirodalmi lap** indul meg a fővárosban, mely teljesen új irány harcosa leend irodalmunkban. Csakugyan ideje már, hogy a pan- gásnak indul irodalmunkat friss szellemi áramlat új ösvényre terelje. Az új lap címe „Élet” leend s előfizetési felhívását lapunk nyilterében találja az olvasó. Mondanunk sem kell, hogy a vállalat támo- gatasát hazafias kötelességnek tartjuk.

— **Vendéglősök és bortermelők** figyelmébe ajánljuk „A legjobb borderítő szer” című hirdeté- sünket.

— **Váratlan fordulat.** Egy helybeli cseléd a Körösre ment vizért, a merítés előtt papucsa vélet- lenül beesett a vízbe s nagy hirtelenséggel elmerült. A cseléd utána nyulkál, de hasztalan, majd a kan- tával próbál szerencsét, merít és csodák csodája! a kantában hanykolódik a papucs. Ki akarja venni megkerült jószágát, hát a papucsának halfarka nőtt

félre e komoly gondolattal. — suttogja tovább, midőn a kis bok.étából kivéve keblemre tűztem a viruló rózsát, — félre e komoly gondolattal, most virulck, kebleden illatom kétszeresen anda- litó, tied vagyok, miért gondoljak a jövőre, mi- dőn a jelen oly szép, oly boldogító.

Megértetted a virágok nyelvét, megértetted a szavak jelentőségét?!

Én értem, érzem azok igazságát, s meghaj- ok a nagy természet előtt, mely nem csupán a suttogó szellő szárnyain hozza meg kedvesünk érzelmeit, hanem kifejezi azt a virágok nyelvén is tisztán, érthetően, csak akarjuk megérteni azokat.

Én éreztem e hangokat. E szavak az ő lelkének visszhangjai, s mélyen szívemig hatnak s boldoggá tesznek.
Ha megérted te is a virágok suttogását, te is oly boldog lész, mint én vagyok, ki naponta hallgatom „mit suttognak az én bokrétám vi- rágai!”

Csorba Palotay Ákos.

vagyis egy jókora halnak a feje beszorult a papucsba s lón a „tókafogta csukából” — hal vacsora. Mindjárt elis küdte a házi gazda az ügyes eselédet a másik papucsával is szerencsét próbni.

— **Francia etymologia.** Egyik francia lap ilyen származását apja az „etiquette” szónak: Azelőtt az ügyvédek pörös actáikra a következő rövidített mondatot írták: „Est hic quest” a mi széthúva annyit tesz: est hic questio; magyarul: ez itt a kérdés. Idővel a sokszor használt „est hic quest”-ből csodálatosan a mai etiquette nőtte ki magát. Ebből is látszik tehát, hogy a francziáknál első kérdés az etiquette.

— **Öngyilkosság.** Takács József egykori helybeli kereskedő, az utóbbi időkben a korházban lakott, hol márc. 30-án önfelakasztás által vetett véget életének. Öngyilkosságának okát szomorú anyagi helyzete és életunságában keresik.

— **Bajor muzsikások.** Nagy riadalommal járták be a várost, harsogtatva a réz trombitákat erre átutazó idegen egyenruhás sváb atyafiak Hala datos dolog ottan aratni, ahol nem vetettünk — még ha nincs is meg a dicsőség.

— **A kiállítás biztosítása.** A fővárosi országos kiállítás tárgyai, épületei, felszerelése 6 millió forint erejéig lett biztosítva a következő nyolc biztosító intézetnél: Első magyar 1. Assikurációs Generali 1, Fonciere 3/4, Duna 3/4, Lagyar-Francia 3/4, Riunie 3/4, Osztrák Phoenix 1/2 és Azienda 1/2 millió forint erejéig vállalván a szavatosságot.

— **Sajtóhiba.** Szendy Árpád hangversenyének ismertetésében a 18-ik sorban: a képtelen bíslő (sajtószörny) helyett: beillő olvasandó.

Vegyések.

Egy ember lerészegedvén, a korezmában elaludt. Midőn felébredt magához szólítja a pincért: „Mit fizetek?” — „Négy litert” volt a felelet. — „Hogy hogy?” — csodálkozik a kijózanodott vendég — „hiszen az én gyomromba csak három liter fér.” — „Látom. Azért szállt a negyedik a fejébe, mert már nem fért a gyomrába” válaszolá a pincér.

Egy fukar vőlegény küldendő volt menyasszonyának az arcképét de sokallotta az ajánlasi díjat és fölírta a borítékra: „Minta érték nélkül.”

Besorozták a cigány legényt katonának és kérdezték tőle: „No cigány mi akarsz lenni?” — „Hat kirem alason nagyságos uram legjobban szeretnék lenni obsitos katonára!”

Talpraesett felelet. Egy élces aglegény egykor azt kérdezé egy nőtől, vajjon miért nem teremtett Isten Éva anyánk mellé szolgálót is, a kérdeztett nő a következő feleletet adta: „Mert Ádam soha se hordott harisnyát, melyet javítani kellett volna, mert nem kellett neki inget vasalni, se gombot fölvarrni. Mert soha se maradt ejfélig a körmába és nem zsembelt, midőn haza jött, ha Éva még nem aludt. Mert végre se bort, se sört se pálinkát nem ivott, nem kártyázott, nem kuglizott, nem is dohányzott, tubakolt vagy bagózott. Szóval nem művelt oly dolgokat, mikkel elkorosodott ivadékaik manapság a szegény nőt bosszantják.”

Irodalom és művészet.

Tűnő percek. Ezen czim alatt ad ki Luby Sándor, a Pesti Hírlap belmunkatársa egy kötet verset. Az előfizetésre, melyet (Ujvilág-utca 19. sz.) ápril 20-ig kell beküldeni, így hívja olvasóit:

Szerelmet gyújtó szép tavaszszal
A kis madár beéri azzal,
Ha párja hallja meg dalát.
Meghúzza magát a bokorban,
S epedve addig csattog ottan,
Mig parja jó — vagy megöli a vágy.

De bár a költő is magányban
Szeret dalolni mind, ahány van,
Ha dalra készíti őt a vágy;
Am valamennyi azt kívánja:
Hallgasd meg bájos, ifjú lányka,
S ti olvasók — vegyétek meg dalát!

A jó nevű Franklin-Társulat kiadásában újabban megjelentek: About Csonkafülű embere. Néményi Ambrus. A francia forradalom hírlapjai és hírlapirói. Boileau tanköteménye a költészetről. Picard két házaspárja. Dugonics András Kún Lászlója. Turgenyev Vadász iratai. Theuriet.

Aurelia nénije Ezek mind az oleskönyvtár folytatását képezik. Külön önállóan jelent meg: Orvosi Tanácsadó varoson és falun. Azon czélnak kíván megfélemlí, hogy az egész-ég tartására, a leggyakoribb idővesztés miatt néha vesélyt okozható betegségek megismerésére, azoknak, míg orvosi segély érkezik, enyhítésére, s a vesély eltávolítására utasításul szolgáljon.

— A népryelvének ügye a nyelvújítás címen T. Mészáros Istvántól csinós mű jelent meg a Révai testvéreknel. Ügyesen és kimerítően szól tárgyról, méltó hogy a komoly olvasmányokat szerető közönség s a szakfelelők figyelmét felköltse.

Vették a „Gondúzó” 28. számát és örvendő tapasztaljuk, hogy e jelesen szerkesztett lap munkatársainak köre egyre tágul. A jelen számban ismét két jeles írók művével találkozunk: az egyik Benickyné Bajza Lenke, hazánk legkitűnőbb regényírója; a másik pedig Erdélyi Gyula jóhírű regényíró, kit olvasó közönségünk zamatos magyarsággal irt regényeiről ismer. A jelen szám tartalma a következő: „Az új főispán” regény Tolnai Lajostól. „A régi pálya” költemény Dalmay Győzötől. „Róza vagy viola” irta Benickyné Bajza Lenke. „A végzet” regény Martil Dezsőtől. „Hogyan lett Ófaluból Ujfalu” egy község krónikája Erdélyi Gyulától. „Székely támad székely bánja” történeti regény P. Szathmáry K. „A gránátköves asszony” Maritt E. legújabb regénye fordította Mártonffy F. „A végzetes levél” humoreszk. Ezeket követi a boríték érdekes tartalma u. m. A magyargazdaságyon vegyesek, talányok, talányfejtők és szerkesztői posta A minden vasárnap megjelenő „Gondúzó” előfizetési ára 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek Székely Aladár kiadótulajdonoshoz küldendők: Budapest VII. dobúta 14. Figyelmeztetjük olvasóinkat e kitűnő lapra, mely ápril elsején harmadik évnegyedbe lép és melyről lapunk mai számának nyíltéri rovata bővebben tesz említést. A kiadó mindeniknek szolgál mutatószámokkal ingyen és bérmentve, ki e végre hozzá fordul.

Százpolitikai és történeti levelet ad ki Pe-ti Frigyes m. tud. ak. r. tagja. Ezekben legbonyolodottabb közjogi viszonyainkat különösen a horvát-kérdést erős politikai hangulattal fejtegeti A május el-jén akadémiai könyvkereskedés kiadásában megjelenendő műre telhívjuk olvasóink figyelmét.

Gazdaság, ipar és kereskedelem.

A phylloxera terjedése. A veszedelmes szőlőromboló rovar fellépése, — hazánkban a következő 23 szőlő csoportban vankonstatálva: Buda, Szirák, Aszód, Kőbölkut, Nyergesujfalu, Vámos-Mikola, Gomba, Kisujszállás, Székesfehérvár, Soly (Veszprém) Barca (Borsód), Szendrő, Szikszó, Peér (Szilágy) Székelyhid, Szilágy-Somló, Krasznabélték, Réthát (Temes), Pancsova és Fehértemplom Versec, Szinrévvalja, Gyöngyös. Megjegyzendő hogy egy-egy szőlő csoporthoz több község szőlői vannak számítva, így például a budaiba 42.

A múltévi szüret eredménye. A közgazdasági hivatalos értesítő szerint Békésmegye 6137 holdnyi szőlőiben 3294 hektolit. must.

Vetések állása a megyénkben a hivatalos értesítő szerint. Az egész télen át tartott szárazság még nem ért véget, a buzák fejlődnek ugyan, de a kedvezőtlen időjárás hátráltatja gvors fejlődésében; a repce vetések egynemely helyen tetemes károkat szenvedtek, sőt néhol teljesen ki is veszték; a tavasziak vetése nagyrészt be van végezve.

Nyílttér.*)

A „GONDÚZÓ” szépirodalmi hetilap

f. évi ápril hó elsejével harmadik évnegyedébe lép és rövid fennállása óta, rendkívül dús és változatos tartalmánál fogva oly pártolónak örvendő, mely az irodalom terén valóban páratlanul áll hazánkban.

A „Gondúzó” erkölcsöt nemestítő és lelket művelő, érdekesítő és gondokat űző olvasmányaiival kimeríthellen tárházat képez családok és egyesek számára.

A „Gondúzó” munkatársai: P. Szathmáry Károly, Tolnai Lajos, Komócsy József, Kiss József, Margitay Dezső, Mikszáth Kálmán, Szana Tamás, Tóth Endre, Vértési Arnold, Kázár Emil, Éjszaki Károly, Endrődi Sándor, Balázs Sándor, Dalmady Győző, Prém József, Hentaller Lajos, Sziklay János, Reviczky Gyula, Palágyi Lajos, Lévy Sándor, stb.

A „Gondúzó” továbbá megkezdte „A gránátköves asszony” Maritt E. világhírű regényének közlését egyedül jogositott magyar fordításban, mely regény egyszerre hat nyelven jelenik meg.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szék.

Vége pedig örvendő említjük meg, hogy Jókai Mór és Benickyné Bajza Lenke koszorús íróink ígéretét bírjuk, hogy a „Gondúzó” számára irtni fognak, miáltal oly kellemes helyzetbe jutotunk, hogy hazánk irodalmi kitűnőségei csoportosításuk lapunk körül.

A „Gondúzó” megjelen minden vasárnap 3 1/2 ivnyi tartalommal és ára a bérmentes szétküldéssel együtt negyedévre csak 1 frt 50 kr., fél-évre 3 frt.

Mutatvány számmal mindenkinek szívesen szolgálunk ingyen és bérmentve, ki e végett hozzánk fordul.

Az előfizetési pénzek legcélszerűbben posta utalvánnyal a „Gondúzó” kiadóhivatalához küldendők.

Székely Aladár.

a „Gondúzó” kiadó tulajdonosa,
Budapesten, dobúta 14.

Egy gyönyörű konsol tükörrel ingyen!!

Minden negyedévben értékes tárgyat sorolunk ki előfizetőink között teljesen ingyen, így az első negyedévben egy faragványos konsol—asztalt tükörrel sorsolunk ki, A kisorsolt tárgyak értéke sohasem lesz kisebb 80 frtnál.

A ki ezen kedvezményben akar részesülni, az fizessen elő április 15-ig az **Élet** című folyóiratra, mely teljesen új valami irányt fog képviselni s nagy feltűnést fog kelteni az írói körben s a közönségnél.

Az **Élet** kiállítása díszes lesz s minden hónapban egyszer jelenik meg s előfizetési ára negyedévre csak 1 forint.

Előfizetések április 15-ig az **Élet** kiadóhivatalába: Budapest VII. kerület. Dohányutca 54. sz. I. em. 14. alá intézendők.

Az **Élet** szerkesztője egyik ismert írók lesz „Unitárius” név alatt.

Az első szám április végén jelenik meg.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Mihálfi József.

Kiállítás a kiállítás előtt.

Bármily lázas érdeklődéssel várják a fővárosiak az országos kiállítás napját, bármily nagyszeműnek ígérkezik is a kiállítás anyagi és erkölcsi sikerere, mégis meg kell vallanunk, hogy a fővárosban már is gyönyörködhetünk egy kis kiállítási élvezetben.

Csoportokban áll egész napon át a nép a Gizella-téren és a Dorottya utcában s nem győzi bámulni Kertész Tódornak ujjolag nagyobbított, ragyogó és érdekes kirakatait.

Tekintsünk be mi is, mert van ott mit bámulnunk, hát még ha benyitunk az üzletbe.

Óriási üzlet ez, egész labirinth, melyben akár elis tévedhetünk s bárhova fordítsuk is tekintetünket, mindenütt az ipar és művészet remekait csodálhatjuk. Van ott hasznos konyhai szerekig minden, úgy hogy aki bevasárlást akar tenni s idejét is akarja kimélni, hát az csak menjen Kertész Tódor üzletébe, ott egy ültő helyébe megkaphat mindent, amire csak szüksége van. Fegyverek, lovagló eszközök, halászati és torna eszközök, utazási szükségletek, látszerék, dohányzó eszközök, kések, írószerek, fürdő eszközök, a házi kényelem cikkei, fogas, ruha aggató, széntartó, albumok, tréfas holmik, dominó, sakk s mindenféle társas játékok, speciális elmés játékszerek, háztartáshoz szükséges tisztító vegyszerek, szóda-víz készítő, bor-pince kezeléshez szükséges eszközök, a butorzatot kiegészítő lakdíszek, japáni és chinái fa-, porcellán és bronz-árak stb.

Azonban saison-szerűségénél fogva most leg-érdekesebb a husvét-i ajándék tárgyak kiállítása.

Kedves, művészeti remek mindannyi, úgy hogy képzeletünkben sem alkothatunk szeretteink számára külön megfélepetéseket mint amilyeneket Kertész Tódor üzletében találunk felhalmozva.

Bámulatos ügyességgel csinált gyönyörű husvét-i tojások, művészi kompozícióval, költői fantáziával alkotott öntözö szerek a legkülönfélébb alakokban.

Azonban teljes lehetetlenség ez a káprázatos üzletet leírni, azt látni kell.

Ne is mulasszák el olvasóink, ha a fővárosba rándulnak, Kertész Tódor páratlan üzletét megtekinteni.

Kertész Tódor látogatóinak, ha nem is vásárlási szándékból mennek hozzá a legszívesebben mutatja meg fényes üzletét, mely az ő szorgalmának, eszének s az egész magyar kereskedelemnek is nagy dicsőségére válik.

Budapest látogatóinak emlék- vagy szükségleti tárgyak bevasárlása céljából ajánljuk Kertész Tódor legújabb nagy képes árjegyzékét.

HIRDETESEK.

A bőr új zománczát mindég megtarítja.

József főherczeg

s a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter és számos főúr, gazda és állatorvos a legnagyobb elismeréssel tüntette ki

Nemencsek J. és társa

kizárólagosan szabadalmazott találmányait, u. m.

fekete bőrkenőcs 1 kl. bádog dobozban 1.20
sárga bőrkenőcs 1 kiló: 1 frt 60 kr.
géphajtó bőrkenőcs 1 kiló: 1 frt 40 kr.
velencei kettős bőrlakk 1 liter 3 frt.

bőrmosó szappan 1 nagy drb. 1 frt.
állat, gyógy- és patakenőcs 1/2 kiló 2 frt.
fekete viasz 1 nagy db. 1 frt. s a híres gyógy-
erejű Szultana növény szappan 1 doboz 1 frt.

Nemencsek J. és társa

első magyar, kizárólag szabadalmazott fekete bőrkenőcs-, bőrlakk-, állat-,
gyógy- és pipere szappan s gyógynövény pipere szappan gyára.

== A fent kitett találmányokból kisebb mennyiség is megrendelhető. ==

Cím. Budapest X. Kőbánya, Jászberényi ut, Lázárház.

Miután igen sok visszaélés történik áruimmal, figyelmeztetem a
nagy érdemű közönséget, hogy egyedül a nálam rendelt és gyáramból kikül-
dött áruért vállalok felelősséget.

13-1

A cipő nem zsírosítja el a ruhát.

A legjobb borderítő szer.

Egy ismert magyar, balatonvidéki
borkereskedő feltalálta azon borderítő
szert, mely a legtöröttebb és leg-
zavarosabb bort is **3 nap alatt** kris-
tály fényessé teszi, a nélkül, hogy a
borban **utóíz** vagy butellázásnál a leg-
csekélyebb **csapadékot** hagyna az üveg-
ben. Ezen szer több pinczében
használtatott s nagyobb vendéglők-
ben is **2 év óta a legnagyobb si-
kerrel** használják. 5/10-es palack
ára 2 frt 30 kr. Minden üveg hasz-
nálati utasítással küldetik. Meg-
rendelhető: Budapesten a „Munkatárs”
kiadóhivatala útján: IV. ker. Lipót
utca 6. szám I. em. 12-ik ajtó.

13-1

A bőr teljesen vízhatlanul lesz.

Nem kell mindennap cipőt tisztítani

Singerstrasse 15.

zum
„gold. Reichsapfel“

PSEPHOFER J.-FÉLE

gyógyszertár
Bécsben

Vertisztítólabdacok

ezelőtt egyetemes labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan
alig létezik betegség, melyben a labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna
A legmakaesabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmazott, ezen labdacok számtalanszor és a leggyorsabb idő alatt
teljes gyógyulást eredményeztek. 1 doboz 15 labdacossal 21 kr. 1 tekeres 6 dobozzal 1 frt 5 kr. bérmentetlen utánvét mellett megküldéssel
1 frt 10 kr. (1 tekeressel kevesebb nem küldetik szét.) Számtalan levél érkezett, melyek írói halál mondanak a labdacokért, melyeknek a
legkülönbözőbb és legsúlyosabb betegségekben egészségük helyreállítását köszönik. A ki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja.
A számtalan köszönő iratok közül idemmelkeelve közlünk néhányat.

Waldhofer az Ybbs mell. 1880. november 24.

Nyilvános köszönet!

Tekintetes ur! 1862-től óta szenvedtem aranyeres bánta ombán és hügyrekedésben;
orvosoltattam is magamat, de minden siker nélkül, bajom mind rosszabbá vált, úgy,
hogy időmultával heves hasfájást is éreztem, (a betek összehúgódása következtében);
teljes étvágytalanság állott be, s mielőbb csak a legcsekélyebb etket vagy egy korty
vizet nyestem is le, alig bírtam a puffadás, nehézség zibálás és fulladozás miatt egy-
enesen állni, míg végre az ön, csaknem csodálatos hatású vertisztító labdái hasz-
nálatához folyamodtam, melyek nem tévesztették el hatásukat s engemet csaknem
gyógyíthatlan bajomból tökéletesen megszabadítottak. — Minek következtében én a
tekintetes urnak vertisztító labdái s más erősítő gyógyszerért nem győzőm hálám
s elismerésemet elegendőképpen kifejezni. — Kiváló mély tisztelettel **Oellinger János**.

Tekintet ur! Oly szerencsés voltam véletlen az ön vertisztító labdáihoz jut-
hatni melyek nálam csodákat műveltek! — Ezek óta szenvedtem fejfájás és szédü-
lésben, egy barátom az ön labdáihoz átengedett nekem 10 darabot s ezen 10
darab labdacs engem oly teljes tökéletesen helyreállított, hogy az valódi csoda —
Köszönetem mellett kérek még 1 csomagot.

Priska, 1881. márcz. 13.

Pár András.

Bielitz, 1874. június. 2.

Mélyen tisztelt Pserhofer ur! Én és sokan mások, kik az ön „vertisztító-pil-
lulák” egészségünket köszönjük, írásban fejezzük ki legmélyebb hálánkat, az ön
pillulái sok betegségben, mely ellen semmi más szer nem használt, a legcsodásabb

gyógyerőt tanúsították. A nők vérfolyásánál, rendetlen havi tisztulásnál, hügyrekedés-
nél, gilyisztánál, gyomorgyengeség- és gyomorgörcsnél, szédülésnél és sok egyéb baj-
nál gyökeresen segítettek. Teljes bizalommal kérek még 12 tekerest.

Mély tisztelettel

Kauder Károly.

Tekintetes ur! Előre bocsátva azt, miszerint valószínűleg valamennyi gyógyszerre
használtam jószággal bir, az ön híres fagy balzsamával, mely családomban több idült
fagydagynak gyorsan végetvetett, dacára va amennyi ugynevezett egyetemes szer iránti
bizalmatlanságomnak, elhatároztam magamat az ön vertisztító labdáihoz folya-
modni, hogy ezen apro gölyöbök segítségével megostromoljam rég idő óta tartott
aranyeres bántalmamat. Egy általában nem restelen önnel bevallani, miszerint régi
bajom négy heti használat után teljes tökéletesen megszűnt, s én ezen labdacsokat
ismerőseim körében a leghuzgóbban ajánlom. Az ellen nincs egyáltalában semmi
ellenvetésem, ha ön ezen soraimat, — jólehet néveláírás nélkül — nyilvánosságra
őhajtja bocsátani.

Mély tisztelettel

Bécs, 1881. február 20.

G. v. T.

Cseney, 1874. május 17.

Tekintetes ur! Minthogy az ön „vertisztító-pillulák” feleségemnek, aki évek óta
idült gyomorbetegségben s csuszban szenvedett, nemcsak visszaadták az életet, hanem új
ifjú erőt is öntöttek belé, más hasonló betegségekben szenvedők kérésére még két
tekeres utavétel mellett megküldésére kérem fel.

Mély tisztelettel
Spisstek Balázs

Amerikai közsvény-kenőcs. gyorsan és biztosan ható, két-
közsvényes és csúszos baj, nevezetesen hágrincsbaj, tagszaggyatás, görcs, ideges
fogfájás, fejfájás, fülzúgogatás stb. ellen 1 trt 20 kr.

Chinai toilette-szappan, a legtökéletesebb a szappangyártás terén.
Használata után a bőr bárszony sima lesz
és igen kellemes szagot tart meg. Igen sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab 70 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től évek óta leghíresebb szernek van elis-
mérése, merte mindennemű fagybajok és idült sebek stb. ellen.
1 téglé 40 kr.

Élet-essencia (prágai csepp, svéd cseppek)
megromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen, kitűnő házi-
szer. Egy üvegcse 20 kr.

Valamennyi francia különlegesség vagy raklaron tartatik, vagy kívánatra pontosan s a legjutányosabban beszerezteik.
Postai küldemények 5 frt aluli megrendeléseknél esakis az összeg előleges beküldése mellett, nagyobb összegeknél utánvétellel is
eszközölhetnek. 12-10

A legtöbb elősorolt specialitás kapható Budapest n. Török József gyógyszerüzében, király-utca 12.

Hölgyeink figyelmébe!

A negyedik heftővel helygközönségünk figyelmébe ajánljuk a következő szaklapokat meg-
rendelés végett.

I. „Magyar Háziasszony”
Háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap,
a magyar háziasszonyok országgyűlésének hivata-
los közlönye, mely már IV. évfolyanban van
és nagy elterjedésnek örvend. Megjelenik min-
den vasárnap „Munka után” című ingyenes
szépirodalmi melléklettel.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 — kr.

Előfizetési árak: Negyed évre 1 — 50 kr.
Negyed évre 3 — 50 kr.

Előfizetéseket legkezelesterbűbben postautalvány-
nyal a „Magyar Háziasszony” kiadóhivata-
lába, Budapest, Váci utca 20. sz.

II. „MAGYAR GAZDASSZONYOK LAPJA”
Háztartási, gazdasági és szépirodalmi lap.
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én „Ősön-
des órák” cz. ingyenes szépirodalmi melléklettel.

Előfizetési árak: Egész évre 4 frt
Fél évre 2 —

Előfizetési árak: Negyed évre 1 —

Előfizetéseket legkezelesterbűbben postautalvány-
nyal a „Magyar Gazdasszonyok Lapja” kiadó-
hivatalába, Budapest, Zoltán utca 18. in-
tézendők.

Mindkét lapból levelező lapon való megkérésére a
kiadóhivatalok ingyen és bérmentve küldenek mutatóvá-
számokat.

Mindkét lapból még kaphatók folyó évi teljes példányok.
Előfizetéseket ezen két lap bármelyikére minden könyv-
kereskedésben és postahivataltól is elfogadjatnak.

A „Magyar Háziasszony” vagy a „Magyar
Gazdasszonyok Lapja” járatásával minden magyar nő,
nőgyógyász, sokat nyert. E hetilapok mindégjében a
nők hivatásait és munkakörét teljesen átjáró oly sok és
változatos cikkek és közlemények jelennek meg, több-
nyire nő kezét által írva s a mellett szórakoztató köz-
leményekkel annyira el van látva, hogy az előfizetési
árt nem sajnálhatja reá egy nő sem, a ki ismereteket
szélesíteni és munkakörében tapasztalatait gazdagítani
őhajtja.

O. LILIENTHAL-FÉLE

szabad, veszélymentes

GÖZMOTOR

2-10 lóerőre.

Legelősebb hajkómó a kis-
iparra nézve és malinok ré-
szére. Kizárólagos készítője
Osztr.-Magyar birodalomban

BROGLE JÓZSEF

gépgyáros Budapest

külső váci-ut 46. sz.

10-10

Ezen szab. gőzmotor miniszeri engedéllyel folytat mindent
város területén, lakott házakban is felállítható

H I R D E T É S E K.

A torontálmezei garda-ági kiállításon 1884-ben EZÜST DISZ-ORLEVELET nyert.
 A bécsi 1883. évi nemzetk. kiállításon EZÜST ÉRMET nyert.
 A triesti 1882. évi kiállításon BRONZ-ÉRMET nyert.
 A gráci 1880-ik évi országos kiállításon
 III. RÉSI CRÉVILLT
 nyert.

A MOHAI ÁGNESS FORRÁS

hazánk egyik legszépsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bántalmában. Általában a víz mindazon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos forrástár **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállítónál, Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás

1,500,000
 palaczk.

12-3

Szarvason kapható: NYÁCSIK SOMA és RÉTHY SANDOR uraknál.

Gyors és biztos segítség gyomorban és annak következményeiben szenvedőknek.

A Z E G É S S É G F E N N T A R T Á S A
 egyes-egyedül a jó emésztés fenntartása és előmozdításától függ. A legjobbnak bizonyult hazai szer az emésztést szabályozni, helyes vérvégyletet előidézni, a megromlott és hibás alkotórészeit a vének eltávolítani, a már évek óta általánosan ismert és kedvelt

k. szabadalmazott gyomorerősítő-liqueur

1 palaczk, utasítással együtt 60 kr., kapható Nyácsik Soma és Melis Lajos kereskedő uruknál Szarvason, valamint Kann Lipót gyárosnál Budapesten, Sugárút 64. szám.

kozt csaknem mindennap olvashatjuk; míg nálunk a fentebbi három szerencsés körülmény folytán évek óta nem emlékeznek nagyobb, tűz által okozott kárra. Tehát az emberi segély mellett első helyen a tűzoltói intézményeknek kell kifejletnek lenni. Sajnos, hogy a tűzoltói intézkedés városunkban a fentebb említettek daczára is

Szerintem egy tűzoltóügyi bizottság összehívása által lennének a fenti hiányok kiegészítők. Ez a bizottság jelölne ki a városnak több részén elhelyezendő fecskendő helyét stb. S ha e bizottság a fent elsorolt teendőket már keresztül vitte átöljára véleményét mondana egy az iparos ifjúságból alakítandó önkéntes tűzoltóegylet

nyajunkké — esetem, nem szerepiest viszketegből, hanem azon gyakori kifakadások folytán is, melyeket iparos tűzoltóbajtársaimtól tűznél, anynyiszor hallottam egy vagy más oltó eszköz hiánya miatt elhangzani.

Tisztelt iparosok! sziveskedjetelek elmondott szavaimat figyelemre méltatni s egy majd egybehivandó tűzoltógyűlésen minél

TÁRUZA.

Oh nézd anyám . . .

Oh! nézd anyám e kis levélkét
 Picziny kezével írta Ő!
 Nap ez, mely éltető sugárral,
 Hideg sötét, bús éjre jó! . . . . .

Te jól tudod: szívembe' rémes
 Tanyát ütött a bánatáj! . . . .
 Te szóltál mindig biztatólag:
 „Felváltja szebb regg majd ne félj!“

Már szinte bántott biztatásod! . . .
 Ne szólj anyám! . . . hiába mind!
 Boldogtalanság volt a sorsom,
 S az is lesz meglát' d siromig! . . .

És ime most e kis levélke,
 Megczáfól ah! előtted az!
 Imáid fel — az égbe szálltak,
 Mert szent volt mindenik, s igaz!

Miért buzgón imádkozál te,
 Azt hozta nékem e levél!
 Hiszen minden sorában, olvasd,
 Hozzám maga az udv beszél! . . .

Oh! nézd, oh nézd e kis levélkét,
 Picziny kezével írta Ő!
 Nap ez, mely éltető sugárral,
 Hideg, sötét, bús éjre jó! . . . . .

S a mint olvassuk sorba ketten,
 Két szívnek ő új éltet ad . . . . .
 Anyám! közülök valjon melyik
 Tícd, vagy enyém boldogabb?
 — Elek —

Seyfried Ernő.

Valamit az ördögről.

(Felolvastatott f. é. márc. 27-én Szendy Arpád hangversenyén)
 Hölgyeim, uraim,

Vigyen el engem a cibbeli hatalmasság, ha netán az lenne szándékomban, hogy önöket megijeszsem. Nem azt az ördögöt óhajtom önök elé varázsolni, a melyik az egykori dajkamesék homályából ijesztőleg mered felénk; arról az ördögről akarok én pár szóval megemlékezni, amelyeknek a válláról fényes napvilágnál a tudomány rángatta le lassanként a rémes, vörös palástot s így megfosztva a szegény ördögöt az éjszakától és titokszerűségtől, nyugodtan elemezhetjük, ki ő, hogyan támadt.

Bizony messze kell mennünk, hogy hősünk eredetére ráakadjunk. Mióta az emberiség fizikai és erkölcsi fejlődésén munkálkodik, a világban és önmagában folyton ellentétekre akadt. Jó erkölcs és erkölstelenség, értelem és értelmetlenség, jog és jogtalanság, hazugság és igazság, tudomány és miveletlenség, szeretet és gyűlölet, erény és bűn, fölényesség és lesüllyesztettség az emberiséget s fajunk haladását előmozdították és megakasztották. S a természetben is meg van az ellentét, a világosság és sötétség a nap és éj, a nyár és tél — a lét és enyészet között.

Mióta az ember öntudatosan előrehalad, igyekszik a természet titkaiba is behatolni s annak erőit magának megmagyarázni. Az első emberek azt az alkotó, működő őserőt, melyet a világossággal, a fejlődéssel, a tenyészéssel összekötésbe hoztak, istennek nevezték; azt a romboló és megsemmisítő erőt, a világosság és a nap, az igazság, a szeretet és erény ellentétét, minden go-

noszság és hazugság forrását az ördög nevével illették.

Az ördögben való hit csaknem régiebb, mint a jótékony alkotó istenségben. S ez természetes is, mert a félelem régiebb, mint a remény és az ősrégi mythosok szerint a sötétség megelőzte a világosságot, mint azt a Genesisben olvassuk, s a nap az éjszakának gyermeke, mint a hogy a görögök szerint Létó szülte Apollónt. Így történt, hogy a történelmileg kifejlődött vallásokban az ördögtisztelet megelőzte az istentiszteletet, a mint azt a vad véres babyloni Moloch-imádás, a feníciai Asztarte-kultusz, a persa Arimanról való hit, szemben a jó Ormuzddal mutatja.

A görögök és rómaiak mit se tudnak az ördögről, de az éjszakeurópai indogermán népek már világos képet nyujtanak a gonosz vészthozó szellemről. A régi germánoknál az ördög neve Loki. E hatalmas szellem papjai, valamint a kelta druidák megegyengették az utat a keresztyén Luciferről szóló tannak s mire a zsidó-keresztyén Sátán általában ismeretessé lett, már akkor Loki és cimborái a jótékonyan ható istenek fölött kivívtak magoknak a győzelmet. Ugyanis a végítélet napján a Fenrirfarkas, Lokinak a fia, elnyeli Odint, a jó istenek királyát. Jegyezzük meg, hogy az az ördög, a kihez nekünk van szerencsénk, ilyen nagy uraságra soha sem tesz szert, mert az istenséggel való küzdelemben mindig elbukik, sőt a mint látni fogjuk, gyakran még a gyarló emberek is lefőzik.

Lássuk hát őt közelebről.

Ez a mi ördögünk, ez a régi jó ismerősünk a gyermekmesékből s később a katekismusból,

nagyobb számban jelenni meg. Gondoljátok meg, hogy egy órai tanácskozás mindazon bajokat orvosolhatja, melyekről tűzvészkor éveikig is hiába panaszkodunk. O. M.

Budapesti általános kiállítás.

Hazánk közgazdasági fejlődése komoly fordulóponthoz ért, amint ezt számos megfigyelésre méltó jelenség tanúsítja. Amit egy-két évtizeddel ezelőtt csak kevesen sejtettek, az ma már általánosan elismert, gyakorlati következményeiben pedig élenként érzett valóság: és ez az, hogy Magyarország pusztai földművelő ország léte nem képes arra, hogy magát kulturáltsággal tartassa, sőt tán még arra sem hogy államigazgatását végleg biztosítsa. Nemzeti iparunk kérdését nem várt gyorsasággal égetővé tették a világgazdasági sajátságos konjunkturái, amelyek következtében a mi helyzetünk, mint mezőgazdaságot művelő országé tarthatatlanná vált; és az 1867 óta magunkra vállalt nagy pénzügyi kötelezettségek mellett nem áll többé módunkban, hogy visszahúzódjunk az előbbi állapotba, pusztán szükségleteink bőles megszüntetésében és életmódunk patriarhális egyszerűségben keresve oltalmat a nemzetközi verseny nehezen sújtó következményei elől. Ez az, ami az iparkérdést hazánkban égetővé, sőt létkérdésé teszi.

E szempontból nézve az országos kiállítás a gyakorlati gazdasági politika egy nevezetes tette gyanánt tűnik fel és egyúttal imponans és örvendetes nyilvánulása gyanánt a nemzet azon akaratának, hogy a magyar ipar fejlődése a magyar nép minden erejének összeműködése által hatalmas lendületet nyerjen.

Közgazdasági életünknek egy némely körjelenése sürgetővé teszi a lappangó baj alapos felismerését és ha egy általános országos kiállítás eszméje már előbb föl nem merül és atörvényhozás által meg nem valósítottatik vala, úgy a jelenlegi gazdasági konjunktúra nyomása alatt most kellene hazánkban egy ily kiállítás rendezéséhez fognia.

A nagy kiállítási mű közgazdasági elemei, a mennyiben már ma mérlegelhetők, azt a benyomást teszik a szemlélőre, hogy amaz általánosan elterjedt vélemény, mely Magyarországot többnyire tisztán földművelő országnak tekintti, a tények valódi állásának többé meg nem felel és bizvást a tulajadott álláspontok közé sorozható. Igaz ugyan, hogy a negyvenes éveknek az akkori primitív viszonyokhoz képest épen nem fejletlen ipara a külföldi verseny következtében nagyrészt elcseneveztedett, azonban az orsz. kiállításához érkezett tömeges bejelentések két immár megdönthetetlen tényről tanuskodnak: először arról, hogy a régi iparnak az ország sok részében még tekintélyes maradványai vannak, melyek a modern tökéhatalom és technikai haladás kellő kiaknázásával egy új ipar megteremtésénél értékes anyagként volnának felhasználhatók; másodsor pedig arról, hogy hazánkban az új iparágak egész sora keletkezett, amelyek a kedvezőtlen időviszonyok ellenére is ifjonti erejüknek meglepő jeleit tudtak már több ízben nyújtani és amelyeknek kétségenkívül szép jövő jósolható.

Még oly iparágakban is, amiknek létezéséről is alig volt a közvéleménynek tudomása, így például

az új szövő ipar terén is a hazai kiállításoknál valóban imponans számával találkozunk. Az a közel négyszáz név, amelyet az iparcsoport fölmutat, arról tesz tanúságot, hogy mégsem pusztai ábránd az a magyar szövő ipar föllendületéhez ama reményt fűzzük, hogy néhány év múlva legalább saját szükségletünket a magunk erejéből leszünk képesek fedeztetni. A nagyrészt helyi szükséglet számára dolgozó ruha iparról ezuttal szólni sem akarunk, de az a körülmény, hogy a fa- és bőripar, a bútort- és diszítóipar és a gépipar csoportjainak mindegyike 200-300 kiállítót mutat fel, ez már oly jelenség, amely Magyarország minden barátját a legörvendetesebb módon fogja meglepni. Igen nevezetesen továbbá a mi a vas- és fémiparunk, amely nem kevesebb mint 328 kiállítóval van képviselve ugyszintén az üveg- és agyagipar, mely az ország minden részébe üzetik és melyet a kiállítás n 129 iparcsoport képvisel. Valóban csak most és a kiállítás útján jutunk abba a helyzetbe, hogy teljes tudatára ehredjünk a magyar ipar erejének és megismerjük egyes iparágainak számos, jó részben tekintélyes művelőit.

A kiállításból merítendő önismeret hazánkra nézve nem lesz sem megszügyenítő, sem levezető hatású, de sőt — ennyi már most is biztosan mondható — inkább alkalmas lesz arra, hogy a nemzet önbizalmát a közgazdasági terén is tetemesen emelve, a kóros pesszimizmus által zavarba ejtett közvéleményt ismét a nyugodt és biztos haladás útjára terelje.

Ujdonságok.

Egyházi adókulcs javaslat. A helybeli evang. egyház szükségletei az egyház kiterjedésével, az iskolák gyarapodásával s ehhez képest újabb tanítói állományok szervezése következtében, annyira fokozódnak, hogy a már régebbi óhaj szerint is — új adókulcs kidolgozása elődázhatatlanná vált. Az ezen ügyben kiküldött bizottság befejezte munkáját s a f. hó 7-én beterjesztette javaslatát a presbyterium elé. Hangsúlyozva, hogy tökéletest, mindenkit megnyugtatót készíteni a lehetetlenséggel határos; mért is a bizottság igyekezett szemei előtt tartani azon elveket, hogy a kidolgozandó kulcs javaslat arányosság, célszerűség és a béke szempontjából a legmegfelelőbb legyen. Egy egész napi vita után a bizottság ezen javaslatát a presbyterium által elfogadtatott, s annak a nagy egyházi gyűlés elé leendő beterjesztése a f. hó 26-ára (ha ugyan a téri vásár meg nem akadályozza) elrendellett.

Közöljük a javaslatot ismertetés végett is egészen. Két része van. az első az adó alappal, a második az adóösszeeggel foglalkozik.

I. Adóalap.

1. Egy házaspár.
2. Özvegy férj.
3. 28 éves férfi egyháztag.
4. Lakházak a város belterületén.
5. Tanyai és szőlőbeli lakház, melyben állandóan lakik az egyháztag.
6. Föld. Tanyai, holdak, idegen határbeliek, — összevásárolt legelő illetmény (nyisték, sirtó) ha legalább 1 hold.
7. Szőlő. Pótlékokon lévő szőlő (cigányér, macóér,

születésére nézve perzsa, örökbefogadás által zsidó, neveltetése és kiképezetése folytán keresztény.

Annai bizonyos, hogy az ós héber nép az ördögíhítet ép oly kevéssé ismerte, mint a más-világ hitét. Az ő nézetük szerint az érzéki világban a rossz ép úgy Jehova akaratából ered, mint a jó. Az erkölcsi rossz pedig nekik nem volt egyéb, mint az emberi akarat nyilvánulása. A régi hébernek ismertek angyalokat, de démonokat nem. Csak a babyloni fogság után szaporodik meg, valószínűleg perzsa befolyás alatt, az angyalok kara s képződik tovább. Nagyon valószínű, jöllehet nem egészen biztos, hogy Izrael gyermekei Babylomból való visszatérésük után a démonok fejedelmét az ördögöt (héberül sátn, arabul: seithán) is haza hozták magukkal.

Jób könyvében Jehova úgy tarsalag a sátnal, mint a hogy eg nagy ur egy előkelő szolgájával szokott. A „Bölcsesség könyve” már az első emberpár bünbeesését és ebből folyólag a halált világosan az ördögnek tulajdonítja; míg a Genesisben Eva elcsábítása a tiltott gyümölcs élvezésére ugyan a „kigyó”-nak rovatik fel, de ez egyszerűen csak a mező legáltalánosabb állatjának nevezetik. Maga a héber történetíró Flavius Josephus semmit sem akar a héber ördögről tudni. Ellenben az új testamentomban már egészen otthonosan lép fel. Megkísérti a megváltót a pusztában, gyakorta megjelen az apostolok cselekedeteiben, de különösen Pálnak van vele legtöbb baja és sűrűn szerepel az apokalypsiben. E közben megismosodik, mind többet avatkozik az emberi dolgokba s mind több névre tesz szert. Hol sátnak, satának, diabolosnak Belzebubnak nevezik, hol Belialnak, hol a démonok, a világ, a

lég fejedelmének, hol a gonosz ellenségnek, hol a nagy sárkánynak és régi kigyónak, és végre Lucifernek is.

Eleinte az istennek alárendelve áll az ördög a világ felett, később ellenkezésbe jön a mindenható bölcsességgel. Az egyházi atyák a sátn bukását az égről a földre összekötésbe hozták Ezsaiás ezen mondásával: „Mint buktál le az égből, te szép hajnali csillag!” S minthogy a rómaiak a hajnali csillagot Lucifernek nevezték, az ördög többi neveihez ezt az utat is hozzászerezte jöllehet képtelenség az, hogy a sötétség szellemét fényhozónak nevezik.

Összefoglalva hát mind, a mit az új testamentum Belzebubról és rokonságáról mond, a következőket vonhatjuk ki: A Krisztus által alapított országgal szemben áll az ördög birodalma. Krisztusnak ez az ádáz ellensége a hívők megkísértője és megrontója, akiket ő ezer meg ezer csellel igyekszik elcsábítani, hogy az isten országától elszakadjanak s az ő birodalmát szaporítsák. A sátn birodalma önálló, sőt szent Ágoston azt állítja, hogy amióta az ördög az első emberpárt elcsábította, azóta teljes joga van neki az emberhez. De végre is azzal vigasztal bennünket, hogy végül az isten országa előtt az ördög birodalma megsemmisül s az ember megváltása az üdözítő halála által bekövetkezik.

Innettől a zsidó tudósok is alaposabban kezdenek az ördöggel foglalkozni s a Talmudda egyesült Misna és Gemarában már sokat szerepel.

Az arab sáitan soha sem lett olyan hatalmas nagy ur, mint a perzsa-zsidó sátn, vagy ép mint a keresztény ördög. Az iszlamelőtti korban a dsinek fejedelmének tartották őt, de ugylátszik

temetőér alatti kender földek) 100 [ ] ölenként.

8. Göz- és szélmalom.
9. Oly ingó vagyon és jövedelem, mely a mező gazdaságitól eltérő más foglalkozással jár.

II. Adó összeg.

1. Egy házaspárra 32 liter buza és 1 frt. Vegyes párra fele.
3. Özvegy férjre 16 liter buza és 50 kr.
3. 28 éves férfi egyháztagra 16 liter buza és 50 k.
4. Városi lakházakra 32 liter buza és 50 kr.
5. Régi felfertály földön és legalább hat holdas birtokon lévő állandóan lakott lakházra 32 liter buza és 50 kr. hat holdnál kisebb birtokon és szőlőben lévő állandóan lakott lakházra 50 kr.
6. Tanyaföldek eredetileg kimért holdjára 10 kr. Összevásárolt legelő illetmény (sirtó, nyisték) egy holdjára 5 kr. idegen határbeli földek régi szántóholdjára 10 kr. legelő vagy legelőből feltört szántó holdjára 5 kr. félkapa szőlőre 5 kr.
7. Szőlőre félkapa (300 [ ] öl) 5 kr. Pótlékok (cigányér, macóér, temetőér alatti kender földek) 100 [ ] ölre 1 kr.
8. Gözmalomra 64 l. b., szélmalomra 32 l. b.
9. Iparosok: (ha igen szegény nem veendő fel) I. oszt. 30 kr. II. oszt. 50 kr. III. o. 1 frt. Kereskedők: I. 50. II. 1 frt. III. 3 frl. Hivatalnokok: I. 30. II. 1 frt. III. 2 frt. Oklevelesek: I, 50 II. 1 frt. III. 3 frt.

Ezen javaslatnak sorsát a közgyűlés fogja eldönteni.

— **Kataszteri térképek.** Városunk által megrendelt térképek a kataszteri felvételtől megkülönböztetve s a városi mérnöki hivatalban lettek elhelyezve. Ezekben a város belterülete, valamint határa a legpontosabb felvételek alapján van feltüntetve. Rég érzett szükségnek lett ezzel elég téve.

— **Uj temető.** A jelenlegi temetők gyors betelése készítette különösen a helybeli evang. egyházat, hogy új temetőről gondoskodjék. A helybeli közbirtokosságnál megírtént a szükséges kérelmező intézkedés, minek következtében valamennyi felekezet számára kiméretett aránylagosan a szükséghez képest új temetőrészt, melynek kat. holdját egy cs. és kir. aranyon engedte át a közbirtokosság az egyes egyházak tulajdonául.

— **Gyászhir.** A helybeli jótékony négyelet általánosan tisztelt és szeretett elnöke, a leányiskola egyik legbuzgóbb pártfogója Gróf Bolza Antalné nincs többé! A gyászbeszédet a család a következőkben jelenti: Gróf Bolza Antal, továbbá Tassy Amália férj. Kontur Józsefné és férje, valamint gyermekeik Kontur Gyula, Kontur Kornélia férj. Horváth Pálné és férje, s gyermekeik Aurél és Jenő Kontur Béla, Kontur Ilona férj. ifju Medveczky Józsefné és férje, s a rokonok fájdalmas szívvel jelentik forrón szeretett neje, anyja, napa, nagyanyjuk, és dedanyjuknak és szeretett rokonok Gróf Bolza Antalné szül. Brutkovszky Amália ö méltóságának Bécsben, f.é. apr. hó 4-én este 9 órakor, élte 70 ik s boldog házassága 17-ik évében szívvelhűdés következtében törént hirtelen, gyászos elhunytát. A megholdgultnak hült tetemei 1885. apr. 7-én d. u. 2 órakor fognak Bécsben a református templomban beszenteltetni, és Szarvason 1885. apr. 10-én d. u. 4

Mohammad előtt nem volt neki valami nagy respektusa. Ő nála Allah mindennekfelett való, s az isten-ördög-dualizmust mint bünt elvetette.

A kereszténységben a 4 század óta a sátn tekintélye mindinkább növekszik s a hit a fekete fejedelm-ben mind szilárdabb lesz. Mind határozottabban kezd előttünk alakja kidomborodni. A fekete színhez még más ismertető jelek járulnak: lólab, szarv, denevérszárny, karmok, tehén fark, miáltal az ördög teljesen elkészült alakja félig emberi, félig állati szörnyé torzult. Azelőtt megelégedtek azzal, hogy az ördögöt „sántá”-nak mondták, ami onnan származott, hogy az égből való lebukás alkalmával egyik lábát kitérte. De azonkívül különféle állatok alakját is felvette, mint bak, kutya, kandur, béka sat. Ellenben a sátn ünnepélyeken az ő teljes dicsőségében jelen meg mint a pokol fejedelme. Így például a Walpurgis éjjelén a sötétség királya ébenfa trónon ül a varázslók és boszorkányok ünnepi gyűlésében, komoly méltóságos magatartással, félig fekete ember, félig feketeszörű bak. Lábai a libához hasonlítanak, ujjai keselyűkarmokban végződnek, állán bakkecske-szakáll nő, hátán ott a tehénfark. Szarvakkól alkotott koronát visel, azonkívül feje hátsó részén két szarva van, elől a homlokán pedig egy nagy szarv. E homlokszarv oly fényt sugároz, mely ragyogóbb a holdénál s azonkívül nagy, kerek bagolyaszemei rémesen csillognak,

(Vége köv.)

örök a reformata egyház szertartásai szerint, az örök nyugalomnak átadani. Bécsben, 1885. április 6-án. Áldás lengjen porai fölött! — A temetést a kútözött időben a szarvasi ev. sarkertben nt. Darabos Sándor szentandrási ref. lelkész végé. Keneteljes beszéde kiemelte az elhunytak érdemeit Sok jótétemény fűződik az elhunytak emlékéhez. Nyugodjék békeben.

Részvétirat. Gr. Bolza Antalné elhalálása alkalmából a megszorodott férjhez a szarvasi főgymnásiumi tanárkar a következő részvétiratot intézte: Méltóságos Gróf ur! Az élet és halál ura váratlanul elszólta Méltóságod szeretett és mindnyájunk által hódoló tisztelettel környezett életársát az élők sorából. Megdöbbenne bár, de őszinte részvétünk tiszteletteljes kifejezésével allunk meg ama sírnál, mely Méltóságod legdrágább kincsét rejti örökre magában. Mi is sokat veszítettünk Méltóságod nemesszívű életársának halálával, mert nevelői munkánk sikerének évenkénti megkoszoruzását emberbaráti szeretettel gyakorló ő azáltal, hogy kitünőbb tanulóifjaink jutalmazását áldozatkész bőkezűséggel eszközölte. Legyen áldott azért az ő nemese emlékezte közöttünk és azon tanuló ifjak közt, kik az ő jótéteményeiben részesülve benne a keresztyén áldozatkész, emberszeretet és jótékony-ság erényét tisztelni s ezáltal az eszméi szép és jó világ iránt lelkesedni szoktatva valának. Méltóságodnak pedig mély keserűségét a kegyelem Istene enyhítse az által is, hogy fájdalma mindnyájunkkal közös fájdalom, melynek fullánkát azonban letörni annak tudata, hogy a Megdicsőültnek letüntével nem fog elenyészni azon halas kegyelet, mely az ő áldott emlékét körülünkben időnkint meg-megújítja s hervadatlan babérokkal megkoszoruzza.

Tiszteletteljes részvételnk legőszintébb kifejezésével vagyunk Szarvas, április 10. 1885. A szarvasi főgymnásium tanárkara s ennek nevében s megbízásából

BENKA GYULA, Dr. ZSILINSZKY ENDRE, igazgató-tanár. jegyző.

Sikerült vizsgálat. Örömmel értesülünk, hogy Haviar Gyula lapunk munkatársa letette a jogtudói szigorlatot. Gratulálunk!

Kedélyes vacsorára gyűjté egybe kártársait és számos jó barátait a főgymnásium lelkes igazgatója Benka Gyula, A lakomának vidám hangját megadta rögtön a szívélyes hazigazda poháremelése, melylyel az összejövetel okaul tréfásan azt jelzé, hogy kedves neje, megirigyelvén tőle a számos vizsgázást, feltette magában, hogy ő nagyobb számú vendégsereg előtt fogja szívélyes vendéglátásból a vizsgálatot megállani! Bármily fényesen sikerült is a vizsga, a szigorú bírálók pótlóvizsgára utasították a bájos háziasszonyt! Ettől kezdve éjfelutáni a lehető legvigabban folyt a társalgás Volt itt minden, csak komoly arc nem! Hogy a köszöntők sora is megeredt, azt említenem sem kell! Szóval rég nem élveztünk ilyen minden tekintetben magyaros zamatu lakomát!

Hymen. Városunk szülötte Szlovák Gyula csanád-alberri tanító f. hó 7-ik napján vezette oltárhoz Venyercsan Mariskát egy odaváló lakos leányát.

Városi közügyek.

Városunk képviselő testülete április 9-én tartott közgyűlésén a következő nevezetesebb ügyek lettek elintézve: Felülvizsgáltattak az 1884-ik évi községi számadások, melyek 72483 frt 49 kr. bevétellel, 69525 fr. 91 kr. kiadásával, 2957 fr. 58 kr. készpénzzel záródtak. Folyólag a szarvasi kórház és apolda számadásai, hol 7928 fr. 74 kr. bevétellel szemben 7353 fr. 47 kr kiadás mutattattott ki, maradt 575 fr. 27 kr készpénz és kötelezvényekben 29089 fr. 87 kr. — Az érpartii szőlők előtti tért a város tulajdonába vétén, annak elárúsításával az előjáróság bizott meg. — Pribel-

szky Pál toronyörnek, ki 32 évi szolgálat után nyugodalomba vonul, a város 50 frtot fizet végkielégítésül. — A városi rendőri intézmény akképen szabályoztatott, hogy a rendbiztos keze alá 1 tizedes és 12 közlegény adatik. — A város felfolyamodik a ministeriumhoz, hogy a 18. á. sz. átmérés mind két végén zilip állítások fel, mert ennek felállítása nélkül városunk egészen elvesziti folyóvizét.

Irodalom és művészet.

A „Magyar Háziasszony”. Az e cím alatt Budapestben megjelenő háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdasszonyok országos együletének hivatalos közlönye, — előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Előfizetheti legcélszerűbben postautalvány által a Magyar Háziasszony kiadóhivatalhoz Budapestben, váci körút 20. — Mutatványsszámok ingyen küldetnek mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezekért — legcélszerűbben levelező lappal — fordulnak.

A legutóbbi szám a következő változatos tartalommal jelent meg:

Előfizetési felhívás. — Az én véleményem. Ferencynétől. — Viszhang a szerelem és tüzhelyre. Körös Irmától. — Háztartás. A ludtenyésztés módja. Végli Lajostól. — Kertészet. — Havi teendők áprilisban — Háztartási teendők. — Konyhaszat. Heti étlap. Csizsivér-Ugrócy Idától. Hogyan főzünk, süssünk? — Kérdés a Magyar Háziasszony olvasóihoz. Sarkady Bélánétól. — A nők munkaköre — Gyermekünk. — Művészet. — Cselédek. — Irodalom és művészet. — Színház és zene — Különfélék. — Hymen. — Fővárosi bevasárlási forrasok. — Házicikkek legújabb árgyzeke. — Szerkesztői üzenetek. — Kiadóhivatal postája. — Hirdetések.

Nyílt t ér. *)

A „GONDÚZÓ” szépirodalmi hetilap

f. évi április hó elsejével harmadik évnegyedébe lép és rövid fennállása óta, rendkívül dús és változatos tartalmánál fogva oly pártolónak örvend, mely az irodalom terén valóban páratlanul áll hazánkban.

A „Gondúzó” erkölcsöt nevesítő és lelket művelő, érdekesítő és gondokat űző olvasmányaival kimeríthetlen tárházat képez családok és egyesek számára.

A „Gondúzó” munkatársai: P. Szathmáry Károly, Tolnai Lajos, Komócsy József, Kiss József, Margitay Dezső, Mikszáth Kálmán, Szana Tamás, Tóth Endre, Vértési Arnold, Kázár Emil, Éjszaki Károly, Endrődi Sándor, Balázs Sándor, Dalmady Győző, Prém József, Hentaller Lajos, Sziklay János, Reviczky Gyula, Palágyi Lajos, Lévy Sándor, stb.

A „Gondúzó” továbbá megkezdte „A gránát-köves asszony” Marlitt E. világhírű regényének közlését egyedül jogosított magyar fordításban, mely regény egyszerre hat nyelven jelenik meg.

Végre pedig örvendve említjük meg, hogy Jókai Mór és Beniczkyné Bajza Lenke kosszori íróink ígéretét bírjuk, hogy a „Gondúzó” számára írni fognak, miáltal oly kellemes helyzetbe jutottunk, hogy hazánk irodalmi kitünőségei csoportosításuk lapunk körül

A „Gondúzó” megjelen minden vasárnap 3 1/2 ivnyi tartalommal és ára a bérmentes szétküldéssel együtt negyedévre csak 1 frt 50 kr, fél-évre 3 frt.

Mutatvány számmal mindenkinek szívesen szolgálunk ingyen és bérmentve, ki e végett hozzánk fordul.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Az előfizetési pénzek legcélszerűbben posta utalvánnyal a „Gondúzó” kiadóhivatalhoz küldendők.

Szekely Aladár.

a „Gondúzó” kiadó tulajdonosa, Budapest, Dobóca 14.

Egy gyönyörű konszol tükörrel ingyen!!

Minden negyedévben értékes tárgyat sorolunk ki előfizetőink között teljesen ingyen, így az első negyedévben egy faragványos konszol—asztaltükörrel sorsolunk ki. A kisorsolt tárgyak értéke sohasem lesz kisebb 80 frtnál.

A ki ezen kedvezményben akar részesülni, az fizessen elő április 15-ig az „Élet” című folyóiratra, mely teljesen új valami irányt fog képviselni s nagy feltűnést fog kelteni az írói körben s a közönségnél.

Az „Élet” kiállítása díszes lesz s minden hónapban egyszer jelenik meg s előfizetési ára negyedévre csak 1 forint.

Előfizetések április 15-ig az „Élet” kiadóhivatalába: Budapest VII. kerület, Dohányutca 54. sz. I. em. 14. alá intézendők.

Az „Élet” szerkesztője egyik ismert írónk lesz „Unitarius” név alatt.

Az első szám április végén jelenik meg.

Szerkesztői mondanivalók.

N. G. d. th. Szarvas. Zavaros gondolat, homályos kifejezés. Még a „Körületten” című leginkább válnék be, ha utolsó sora kijavították.

H. B. Szarvas. „Ida szeretlek”. Elég jó gondolat és szerkesztet, de mérték nincs benne. Még most nem közöljük.

S. S. Budapest. Jöni fog.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Mihálfy József.

HIRDETÉSEK.

Hirdetés.

Üzlethelyiséget Szent-Györgykor általteszem a selyem-utczai Oesterreicher házba.

Marcsek Klemma czég.

Hirdetés.

Szarvason a piactéren özv. Neu Emmanuelné házában egy bolthelyiség bérbé kiadó. Értezhetni a tulajdonosnőnél.

A belépő évad alkalmával van szerencsém idei friss töltésű

Á S V Á N Y V I Z

raktáramat becses figyelmébe ajánlani, ugy mint GYÓGYVIZEKBEN:

GISSHÜBLI savanyú víz

Szulini

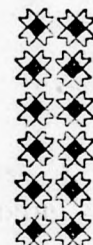
Borszék

Parádi

Bárfai

Luhi Margit forrás

Mohai Ágnes forrás

Carlsbadi malomforrás

Marienbadi keresztforrás

Seltersi víz

Rohitschi víz

Gleichenbergi Const. forrás

Halli iblanyvíz

Igmándi keserű víz

ugyszintén a Budai keserű vizekből: Rákóczy, Victória, Erzsébet, Ferencz József, Deák és Stefánia források.

Egyidejűleg megérkeztek friss Erfurti konyha- kert- virág és gazdasági

M A G V A K,

különös figyelmébe ajánlom magyar és francia Luczerna, valódi Oberndorf takarmányrépa többféle fű és pászit magvakat kertek begyepetésére.

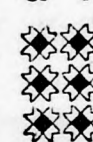
Folytonosan raktáron:

JALICS A. és Társa. féle asztali csemege és aszu borok

ERDÉLYI pincze-egyletből ugyancsak borok

BRAZAY KÁLMÁN féle Sösborszes és Élet-ital

KANN LIPÓT féle Gyomor-erősítő likör

HOFF JÁNOS féle Malata-ser és Czukorka

SUCHARD Th. féle francia Chocoladé

Valódi Angol mosópor és fénykeményítő, angol maró

Szódaszappany főzéshez, Tisztelettel ajánl

NYÁCSIK SOMA.

H I R D E T É S E K.

A bőr új zomanczat mindég megtarja.

József főherceg

s a földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter és számos főúr, gazda és állatorvos a legnagyobb elismeréssel tüntette ki

Nemencsek J. és társa

kizárólagosan szabadalmazott találmányait, u. m.

fekete bőrkenőcs 1 kl. bádóg dobozban 1.20
sárga bőrkenőcs 1 kiló: 1 frt 60 kr.
gépajtó bőrkenőcs 1 kiló: 1 frt 40 kr.
velencei kettős bőrlakk 1 liter 3 frt.

bőrmosó szappan 1 nagy drb. 1 frt.
állat-, gyógy- és patakenőcs 1/2 kiló 2 frt.
fekete viasz 1 nagy db. 1 frt. s a híres gyógy-
erejű Szultana növény szappan 1 doboz 1 frt.

Nemencsek J. és társa

első magyar, kizárólag szabadalmazott fekete bőrkenőcs-, bőrlakk-, állat-,
gyógy- és pipere szappan s gyógynövény pipere szappan gyára.

— A fent kitétt találmányokból kisebb mennyiség is megrendelhető. —

Cim. Budapest X. Kőbánya, Jászberényi ut, Lázárház.

Miután igen sok visszaélés történik árúimmal, figyelmeztetem a
nagy érdemű közönséget, hogy egyedül a nálam rendelt és gyáramból kikül-
dött árúért vállalok felelősséget.

13-2

A bőr teljesen vízhatlaná lesz.

Nem kell mindennap ecépet tisztítani

A ecépe nem zsírosítja el a ruhát.

A legjobb borderítő szer.

Egy ismert magyar, balatonvidéki
borkereskedő feltalálta azon borderítő
szert, mely a legtöröttebb és leg-
za varosabb bort is 3 nap alatt kris-
tály fényessé teszi, a nélkül, hogy a
borban utózt vagy butellázásnál a leg-
csekélyebb csapadékot hagyna az üveg-
ben. Ezen szer több pinczében
használtatott s nagyobb vendéglők-
ben is 2 év óta a legnagyobb si-
kerrel használják. 5/10-es palaczk
ára 2 frt 30 kr. Minden üveg hasz-
nálati utasítással küldetik. Meg-
rendelhető: Budapesten a „Munkatárs”
kiadóhivatala útján: IV. ker. Lipót
utca 6. szám 1. em. 12-ik ajtó.

13-2

A torontálmezei gazdasági kiállításon 1884-ben EZÜST DISZ-OKLEVELET nyert.
A bécsi 1883. évi nemzetk. gyógyszer. kiállításon EZÜST ÉRMET nyert.
A triezsi 1882. évi kiállításon BRONZ-ERMET nyert.
A gráci 1880-ik évi országos kiállításon
ELISMERÉSI OKLEVELET
nyert.

A MOHAI MAGNESZ FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain
alapuló bajaiban. Általában a víz mindazon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a
szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. kir. udv. szállítónál,
Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás

1,500,000

palaczk.

12-4

Szarvason kapható: NYÁCSIK SOMA és RÉTHY SANDOR uraknál.

Gyors és biztos segítség gyomorhajtásban és annak következményeiben szenvedőknek.

AZ EGÉSSÉG FENNTARTÁSA

egyes-egyedül a jó emésztés fenntartása és előmozdításától függ. A legjobbnak
bizonyult házi szer az emésztést szabályozni, helyes vérvégületet előidézni,
a megromlott és hibás alkatrészeit a vérnek eltávolítani, a már évek óta
általánosan ismert és kedvelt

k. szabadalmazott gyomorerősítő-liqueur

1 palaczk, utasítással együtt 60 kr., kapható Nyácsik Soma és Melis Lajos
kereskedő uraknál Szarvason,
valamint Kann Lipót gyárosnál Budapesten, Sugárút 64. szám.

Öltönykelmék

csak tartós gyapjuból, középtermű férfi számára
3.10 méter { 4.96 fr. jó gyapjuból
8. — „ jobb gyapjuból
egy öltönyre { 10. — „ finom gyapjuból
12.40 „ egészen finom gyapjuból
Utazási példék darabja 4, 5, 8 egész 12 frt. Igen
finom öltönyök, rabraváló, felöltő, kabát- és esőköpenyeg-
kelmék, loden, comnis, kammingarn, cheviots, tricot,
peruvian, dosking szöveteket ajánl.

Alapítva **Stikarofsky János** — 1866. —
gyári raktár Brünben.

Minták bérmentve Minták a szabó urak számára bér-ent-
tellenül Utánvételi küldemény 10 frton felül bérmentve.
Allandó raktáram van 150.000 frton o. é. meghaladó
értékben és természetesen hogy az én világhíremlenél sok
maradék (Rest) 1-5 m.-nyi hosszúságban található, én
pedig kényszerítve vagyok az efféle maradékokat melyen
leszállított áronok elfecérelni. Minden józanul gondol-
kodo embernek be kell látnia, hogy oly kis maradékok-
ból mintátl lehetetlen küldeni, mert néhány száz minta meg-
rendelésnél e maradékokból mi sem marad; e szerint a
legnagyobb szédelés az, ha kelme üzletek maradék-
mintákat mellékelnek; az ilyen esetekben a minták darabok-
ból és nem maradékokból vannak s az ily eljárás czélja
könnyen felfogható.
Oly maradékok melyek nem tetszenek, kieséreltet-
nek, vagy visszaküldetik a pénz.
Levelezünk német, magyar, cseh, lengyel, olasz és
francia nyelven.
20-10

Védjegy 319. és 320. szám.

Használati utasítás magyar vagy
német nyelven, bizományosaim
névsorával ellátva, minden üveg-
hez ingyen mellékeltek.

Kapható Szarvason: Melis L., Medveczky J., Nyácsik S., Mikolay J., Réthy S.,
Mázor J., Hajas I., Farkas B. és Társa uraknál.

3-3

Figyelmeztetés,

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több
oldalulag kitüntetett sósborszesz készítményem — kelen-
dőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi idő-
ben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czímjegyeimet mó-
dosítom s arra kék nyomtásban saját házam külső alakját
veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként
a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl: csúzos szaggatás, fagyás, fog-
és fejfájalmak, szemgyengeség, benulusok zsugorok stb.
ellen; de különösen a
bedörzsölés-kenő-gyúró-gyógymódnál, (massage)
igen jó hatásnak bizonyult. Fogtisztító szerül is igen
ajánlható, a mennyiben a fogak fényét előegíti, a fog-
húst erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz el-
párolgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is a
hajidegek erősítésére, fejkorpa-képződés megakadályozá-
sára és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 80 kr. egy kisebb üveggel 40 kr.

Brazay Kálmán,

Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 23.